

Khall 18.9.2023 § 169 liite

TALOUSARVIO 2024 TALO USSUUNNITELMAT 2025 JA 2026

Laadintaohje

1. Alustava laadinta-aikataulu

- Talousarvion alustavat luvut järjestelmään pe **13.10.2023** mennessä.
- Lautakuntien talousarvioesitykset ja investointisuunnitelma sekä tekstiosat hyväksytyinä ma **30.10.2023** mennessä.
- Talousarvioesitys käsitellään hallituksessa **marraskuun** aikana.
- Talousarvioesitys viedään kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi **joulukuussa**.

2. Yleiset laadintaperusteet

Kunnan talousarvio ja taloussuunnitelma laaditaan kaudelle **2024-2026**. Vuosi 2024 on talousarviovuosi ja kaksi seuraavaa vuotta ovat suunnitelmavuosia.

Talousarvio ja –suunnitelma laaditaan ja esitetään ilman arvonlisäveroa sekä tulojen että menojen osalta. Talousarvio- ja suunnitelmavuosien luvut tulee esittää **100 euron** tarkkuudella.

Talousarvio laaditaan **Opiferus** Taloussuunnittelu ohjelmistolla lautakuntatasolla. Hallintokuntien sihteerit syöttävät luvut järjestelmään.

3. Talousarvion ja –suunnitelman perusta

Kunnan taloudellinen tilanne:

Savukosken kunnan vuoden 2022 vahvistamaton tilinpäätös on 669 099,11 € ylijäämäinen ja taseessa kertynyt kumulatiivinen ylijäämä ko. tilikauden lopussa oli 2 588 725,95 euroa. Vuoden 2022 tilinpäätöksen korjauksesta johtuen ylijäämää on kertynyt lisää, jäämä on 2 695 786,42. Ylijäämä ei ole sama kuin kunnan tilivaranto.

Investoinnit: Investoinnit tulee suunnitella ja toteuttaa kokonaisuutta silmällä pitäen siten, että vastaisten käyttötalousmenojen kasvua kyetään hillitsemään, koska investointien toteutus aiheuttaa merkittävän velkaantumisasteen nousun.

4. Rakenne

Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan käyttötalouden, tuloslaskelman, investointien ja rahoituksen näkökulmista:

Käyttötalousosassa asetetaan palveluille ja hallinnolle tavoitteet ja budjetoidaan niiden toteuttamisessa tarvittavat menot ja tulot.

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin.

Investointiosassa budjetoidaan investointisuunnitelmat, niiden kustannusarviot, tavoitteet, rahoitusosuudet sekä lainat ja toteutumassa oleva omaisuuden myynti. Tässä huomioidaan myös investointien jaksottuminen suunnitelmavuosille.

Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Tekstiosassa perustellaan talousarvio ja taloussuunnitelma sekä tavoitteet ja niiden seurannassa käytettävät mittarit. Perusteluissa ilmenevät mm. toiminnan muutosten vaikutukset menoihin ja tuloihin, sekä suurimmat hankinnat.

Osallistuva budjetointi otetaan käyttöön kuntastrategian mukaisesti, myöhemmin saatavan erillisen ohjeistuksen kera.

5. Määrärahojen ja tuloerien laskenta

Menot

Palkat:

Vakinaisen henkilöstön palkkakulut 2024 lasketaan elokuun 2023 palkkojen mukaan. Palkkasihteeri ilmoittaa talousarvion laatijoille elokuun palkkatiedot heti kun mahdollista. Myös suunnitelmavuosien 2025-2026 palkat ilmoitetaan vuoden 2023 palkkojen mukaan. Korotuksia näille vuosille ei ole vielä tiedossa.

Sijaisten palkat arvioidaan **erikseen ja perustellaan** tekstiosassa.

Muut henkilöstömenot:

Budjetoitiohjelma sisältää laskentakaavat, jotka laskevat henkilösivukulut voimassa olevien sivukulu- ja eläkemaksuprosenttien mukaan.

Kiinteistöt:

Uudessa kuntastrategiassa päätetään kiinteistöjen käytöstä, mahdollisesta peruskorjauksesta tai myymisestä. Kunnan omistamiin kaikkiin kiinteistöihin tullaan tekemään arvonmääritystä ja tarkistetaan poistosuunnitelma.

Vuokrat:

Kunnan perimät vuokrat ja taksat tarkistetaan vastaamaan yleistä kustannusten nousua ja investointikustannuksia vastaavaksi.

Sisäiset ja laskennalliset erät:

Sisäiset erät sisällytetään lautakuntien talousarvion määrärahaan tai tuloarvioon. Näitä ovat sisäiset vuokrat, ateria-, siivous- ja kiinteistöpalvelut, palkka-, talous-, ict- ja hallintomenot. Sisäisistä vuokrista on laskettava kiinteistökohtaiset vuokrat käypien kustannusten mukaisesti sisältäen leasing-maksut ja mahdolliset pääomakulut. Sisäisiin vuokriin ja palveluihin ei saa sisällyttää katetta.

Tulot

Muut korvaukset:

Käyttötalouteen lisätään merkittävät mahdolliset tuet ja avustukset lautakunnan toimesta. Näitä on mm. työllistämistukiavustukset ja projektien tulot.

Myynti- ja maksutulot:

Myynti- ja maksutulosten muutokset on ilmoitettava ja perusteltava tekstiosassa.

Muut tulot:

Muihin tuloihin merkitään mm. merkittävät tiedossa olevat poistetun käyttöomaisuuden myyntituotot.

Investoinnit ja kalustohankinnat

Investointeja ovat yli 10 000 euron rakennus- ja peruskorjausinvestoinnit, kalustohankinnat tai muut pitkävaikutteiset menot (mm. investointiluonteiset hankkeet). Pienemmät hankinnat kirjataan pääsääntöisesti käyttötalouteen vuosikuluksi. Rajan mukaisesti määritellään, varataanko kalusto- tai tarvikehankintaan määräraha käyttötalouteen vai investointiosaan.

Tilojen perus- sekä vuosikorjausten osalta on määrärahatarpeet ja esitykset perusteluineen toimitettava tekniselle johtajalle ja [käsiteltävä lautakunnassa budjettiesityksen yhteydessä](#).

Tulevia investointeja:

- kirjasto/liikuntasalin peruskorjaus 2026 (1,3 milj. €)
- muita mahdollisia esim. pienten asuntojen suunnittelu 2024 ja rakentaminen 2025, Saukodin remontti/uuden rakentaminen/leasing suunnittelu 70 000 €, rakentaminen 1,5 milj. € 2024, 1 milj. € 2025.
- Miekkakoskenharjun vedenottamon suunnittelu 2023 15 000 €, 2024 15 000 €, rakentaminen 2024 300 000 €
- Jätevesilaitoksen lupapäivitys 30 000 €
- Martinkylän koulun varaston purku 40 000 €
- Kivitie 9 purkaminen 25 000 €
- Kössilän purkaminen 10 000 €
- Kivitunturin saunan purkaminen 5000 €, uuden saunan rakentaminen 30 000 €
- Korvatunturin reitti 40 000 €
- Salpalinja 65 000 €
- Moottorikelkkareittien sillat 30 000 €
- Uittolanssin halkoliiteri 25 000 €

6. Konserniyhtiöt, kuntayhtymät ja tytäryhtiöiden talouteen liittyvät

Merkittävien tytäryhtiöiden, osakkuusyhtiöiden ja kuntayhtymien on ilmoitettava **30.9.2023** mennessä arviot tiedossa olevista merkittävistä taloudellisista muutoksista mm. liikevaihdossa, tilikauden voitto/tappio, pitkäaikaisten lainojen lisäykset, investoinnit ja henkilöstömuutokset.